

Sygn. akt V ACz 66/15

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący SSA Iwona Wilk

Sędziowie SA Jadwiga Galas

SO (del.) Leszek Guza (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 4 lutego 2015 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) Spółki z o.o. w K.

przeciwko (...) Spółce z o.o. w B.

o udzielenie zabezpieczenia

na skutek zażalenia uprawnionego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach,

z dnia 9 grudnia 2014 r. sygn. akt XIII GCo 137/14/IW

p o s t a n a w i a :

1. zmienić zaskarżone postanowienie o tyle, że:

- udzielić zabezpieczenia roszczenia uprawnionego (...) Spółki z o.o. w K. o zapłatę kwoty 564 755 , 66 (pięćset sześćdziesiąt cztery tysiące siedemset pięćdziesiąt pięć 66/100) zł poprzez zajęcie wierzytelności obowiązanej (...) Spółki z o.o. w B. względem Miasta B. z tytułu wynagrodzenia za zimowe oczyszczanie miasta do kwoty 564 755 , 66 (pięćset sześćdziesiąt cztery tysiące siedemset pięćdziesiąt pięć 66/100) zł,

- wyznaczyć uprawnionemu termin dwóch tygodni do złożenia pozwu przeciwko obowiązanej o zapłatę kwoty 564 755 , 66 (pięćset sześćdziesiąt cztery tysiące siedemset pięćdziesiąt pięć 66/100) zł;

- nadać z urzędu postanowieniu zawartemu w punkcie 1 klauzulę wykonalności;

2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.

sygn. akt V ACz 66/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy oddalił wniosek o udzielenie zabezpieczenia przed wytoczeniem powództwa.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd wskazał, że uznając za uprawdopodobnione roszczenie uprawnionego uznał jednak, że ten nie uprawdopodobnił istnienia swego interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia.

Uprawniony nie uprawdopodobnił swych twierdzeń o tym, że obowiązany znajduje się w trudnej sytuacji finansowej i ma problemy z regulowaniem bieżących płatności. Samo przesłanie przez obowiązane we wrześniu 2013 r. pism w których wskazuje na swe okresowe trudności płatnicze spowodowane zmianami przepisów gospodarki odpadami komunalnymi, nie świadczy jeszcze, że obowiązany nie jest w stanie regulować zasądzonych zobowiązań. Sprzedaż jednej nieruchomości nie świadczy o wyzbywaniu się majątku.

Także prowadzenie przeciwko obowiązanemu licznych postępowań - pomijając już, że nie zostało uprawdopodobnione, nie przesądza o niewypłacalności obowiązane.

Dlatego w oparciu o art. 730¹ k.p.c. Sąd Okręgowy wniosek oddalił.

W zażaleniu uprawniony wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia przez udzielenie zabezpieczenia względnie o uchylenie postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Skarżący zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie przepisów art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c. poprzez bezzasadne przyjęcie, że skarżący nie uprawdopodobnił interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia.

W uzasadnieniu wskazał, że w uzasadnieniu wniosku podnosił, iż obowiązany od samego początku realizacji umowy wielokrotnie pozostawał w zwłoce z zapłatą czynszów na rzecz uprawnionego. Od września 2013 r. wielokrotnie informował uprawnionego o swoich problemach finansowych.

Wskazał na liczne postępowania sądowe przeciwko uczestnikowi. Obowiązany wyzbywa się majątku czego przykładem jest sprzedaż jednej nieruchomości.

Podniósł, że sąd może uznać roszczenie za uprawdopodobnione poprzestając na opisie okoliczności faktycznych zawartym we wniosku.

Argumentował skarżący, że uprawdopodobnienie jest środkiem zastępczym dowodu i może opierać się na twierdzeniach o toczących się przeciwko obowiązanemu postępowaniach. Wskazał, że w swoim wniosku podnosił liczne okoliczności pozwalające uznać istnienie interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie podlega częściowemu uwzględnieniu, aczkolwiek nie z powodów w nim wskazanych.

Jak już wskazał Sąd Okręgowy, zgodnie z art. 730 § 1 k.p.c. w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia.

Zgodnie natomiast z art. 730¹ k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

Jak z powyższego wynika wnosząc o udzielenie zabezpieczenia wnioskodawca musi wskazać i uprawdopodobnić dwie przesłanki. Pierwszą stanowi uprawdopodobnienie roszczenia, drugą okoliczność, że brak zabezpieczenia zagrozi wykonalności przyszłego orzeczenia lub osiągnięciu celu postępowania. Istotne jest przy tym, że wnioskodawca musi uprawdopodobnić istnienie obu tych przesłanek łącznie.

Ponadto należy przypomnieć, iż w odniesieniu do wymogu uprawdopodobnienia twierdzeń w postępowaniu zabezpieczającym stosuje się ogólne reguły dotyczące uprawdopodobnienia stosowane w postępowaniu cywilnym

(tak K.P.C. Komentarz, tom 3, pod red. T. Erecińskiego, Wydawnictwo Prawnicze Lexis Nexis, Warszawa 2006, s. 400-401).

Uprawdopodobnienie jest pojmowane, jako środek zastępczy dowodu w ścisłym znaczeniu, nie dający pewności, a wyłącznie prawdopodobieństwo twierdzenia o jakims fakcie i stanowi odstępstwo od ogólnej reguły dowodzenia twierdzonych faktów na korzyść tej strony, której ustawa zezwala w określonym wypadku na uprawdopodobnienie faktu, na który się powołuje zamiast udowadniania go. Od swobodnej oceny sądu zależy uznanie, czy dokonane na podstawie uprawdopodobnienia ustalenia są na tyle wiarygodne, by na tej podstawie można było uznać za uprawdopodobnione fakty, na które strona się powołuje (T. Demendecki, Komentarz do art. 243 k.p.c. [w:] A. Jakubecki (red.), J. Bodio, T. Demendecki, O. Marcewicz, P. Telenga, M.P. Wójcik, Kodeks postępowania cywilnego. Praktyczny komentarz, Zakamycze, 2005, wyd. II.).

Wydaje się przy tym oczywiste, że uprawdopodobnienie nie może opierać się na samych twierdzeniach strony.

Przeprowadza się je za pomocą środków nieskrępowanych wymaganiami stawianymi co do formy przez przepisy kodeksu postępowania cywilnego.

Ze względu na specyfikę postępowania zabezpieczającego jako przyspieszonego, odformalizowanego postępowania, przyjmuje się, że uprawdopodobnienie nie wymaga niepodważalnych dowodów istnienia roszczenia, jednak nie oznacza to, że każde twierdzenie uprawnionego o istnieniu roszczenia stanowi jego uprawdopodobnienie. Twierdzenie o istnieniu roszczenia mającego podlegać zabezpieczeniu musi być poparte źródłami (postanowienie SA we Wrocławiu z 24 lutego 2014 r. , I ACz 283/14, LEX nr 1469495).

W niniejszej sprawie domagał się uprawniony zabezpieczenia swoich roszczeń na łączną kwotę 1 109 510 , 36 zł. Jest to kwota bardzo wysoka.

Dlatego tym staranniej należy ocenić kwestię uprawdopodobnienia przesłanek zabezpieczenia.

Przechodząc zaś do oceny zaskarżonego postanowienia i słuszności zarzutów zażalenia należy wskazać, że nie można w pełni podzielić twierdzeń Sądu Okręgowego o tym, że uprawniony w sposób należyty uprawdopodobnił istnienie swego roszczenia.

Zasadniczą częścią roszczenia, które ma być zabezpieczone jest żądanie zapłaty nieuiszczonych opłat czynszowych z tytułu dzierżawy urządzeń i jedynie w tej części można uznać roszczenia wnioskodawcy za uprawdopodobnione. Złożył bowiem uprawniony umowę dzierżawy , 8 faktur i wezwanie do zapłaty które pozwalają uznać za uprawdopodobnione, że owe roszczenia w rzeczywistości istnieją.

W żaden sposób nie uprawdopodobnił natomiast uprawniony istnienia roszczenia o zapłatę zryczałtowanych kosztów demontażu. Z § 7 ust. 3 łączącej strony umowy wręcz wynika, że koszty te stają się wymagalne w terminie 14 dni od daty wystawienia faktury. Uprawniony nawet nie twierdził, że fakturę taką wystawił.

Dlatego w tej części nie można uznać istnienia roszczenia za uprawdopodobnione.

Należy tu bowiem pamiętać, że uprawdopodobnienie (obowiązek uprawdopodobnienia) dotyczy zarówno okoliczności faktycznych, na których wnioskodawca opiera swoje roszczenie, jak i podstawy prawnej roszczenia, która powinna być również prawdopodobna w tym znaczeniu, że dochodzone roszczenie znajduje swoją podstawę normatywną. Podstawą, źródłem takiego roszczenia może być przykładowo czynność prawna, przepis ustawy czy akt administracyjny i podstawę tę uprawniony powinien wskazać (postanowienie SA we Wrocławiu z 25 kwietnia 2012 r. , I ACz 692/12, LEX nr 1135411).

Uprawdopodobnienie roszczenia w postępowaniu zabezpieczającym, przy uwzględnieniu treści art. 243 k.p.c., oznacza, że uprawniony przedstawi i należyście uzasadni twierdzenia, które stanowią podstawę dochodzonego roszczenia. Uprawdopodobnienie dotyczy przy tym dwóch aspektów, bowiem odnosi się ono zarówno do okoliczności

faktycznych, na których opiera się roszczenie i które powinny być przedstawione, a ich istnienie prawdopodobne w świetle dowodów oferowanych przez uprawnionego, jak i do podstawy prawnej roszczenia, które powinno być również prawdopodobne (postanowienie SA w Katowicach z 27 stycznia 2014 r. V ACz 1061/13, LEX nr 1428110).

Dlatego jedynie w części dotyczącej kwoty 564 755 , 66 zł roszczenia uprawnionego można uznać za uprawdopodobnione.

Przechodząc zaś do drugiej przesłanki zabezpieczenia, interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia to słusznie wskazał tutaj sąd Okręgowy, że według stanu na dzień orzekania uprawniony istnienia owego interesu nie uprawdopodobnił.

Słusznie wskazał tutaj Sąd pierwszej instancji na brak należytego uprawdopodobnienia okoliczności które pozwalałyby uznać istnienie owego interesu po stronie uprawnionego.

Słusznie wskazał tutaj ten Sąd na to, że pisma obowiązanego złożone wraz z wnioskiem wskazują raczej na okresowe trudności płatnicze związane z przesunięciami płatności związanymi ze zmianą zasad zagospodarowania odpadów komunalnych. Słusznie wskazał na to, że na dzień złożenia wniosku wykazał uprawniony jedynie sprzedaż jednej nieruchomości przez obowiązanego.

W ogóle nie uprawdopodobnił uprawniony podnoszonej okoliczności toczenia licznych postępowań sądowych przeciwko obowiązanemu.

Dlatego słusznie przyjął Sąd pierwszej instancji, że uprawniony nie uprawdopodobnił swego interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia.

Ten stan rzeczy uległ jednak zmianie na skutek złożenia przez uprawnionego nowych dokumentów wraz z zażaleniem.

W tym miejscu przypomnieć należy, że zgodnie z art. 738 k.p.c. sąd rozpoznaje wniosek o udzielenie zabezpieczenia w jego granicach, biorąc za podstawę orzeczenia materiał zebrany w sprawie.

Dlatego Sąd odwoławczy opierając się na złożonych wraz z zażaleniem dokumentach ponownie przeanalizował kwestię interesu prawnego uprawnionego i uznał, że na dzień orzekania przez ten sąd interes ten został uprawdopodobniony.

Z dokumentów tych wynika bowiem, że obowiązany w ostatnim okresie wyzbywa się majątku i to częściowo celem zaspokojenia konkretnych wierzycieli.

Pozwala to uznać uprawdopodobniony interes prawny uprawnionego w uzyskaniu zabezpieczenia.

Ponieważ jednak zabezpieczeniu podlega jedynie roszczenie którego istnienie uprawniony uprawdopodobnił to jedynie w tej części Sąd odwoławczy, zgodnie z art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie a w pozostałej części w oparciu o treść art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. zażalenie oddalił.

Mając powyższe na uwadze, na mocy art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c. Sąd orzekł, jak w sentencji postanowienia.

Udzielając zabezpieczenia, Sąd zgodnie z art. 733 k.p.c. określił uprawnionemu termin do wniesienia pisma wszczynającego postępowanie pod rygorem upadku zabezpieczenia.

Postanowieniu w punkcie 1 zgodnie z art. 743 § 1 k.p.c. nadano z urzędu klauzulę wykonalności.

Orzeczenie o kosztach postępowania podejmie Sąd pierwszej instancji, zgodnie z regułami wynikającymi z art. 745 k.p.c.